

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
Podsekretarz Stanu
Ewa Lech

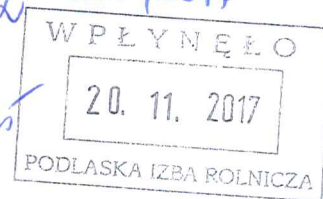
Znak sprawy: ŻW.bhż.850.111.2017

Warszawa, dnia 13.11.2017r.

Jawędzki e BP i HZ
str. 10

2572/2017

Abczus

Pan
Grzegorz Leszczyński
Prezes
Podlaskiej Izby Rolniczej

Szanowny Panie Prezesie

W odpowiedzi na pismo z dnia 25 października 2017 r. znak PIR.SO.428/2017, przy którym przekazano prośbę o zainicjowanie działań mających na celu dopuszczenie do sprzedaży produktów przez rolników w ramach rolniczego handlu detalicznego do innych podmiotów, uprzejmie informuję, co następuje.

Należy przede wszystkim podkreślić, że w aktualnym stanie prawnym rolnicy produkujący żywność posiadają możliwość zbywania takiej żywności podmiotom innym niż konsumenci finalni. Tym samym rolnicy mogą zbywać wytworzoną przez siebie żywność na rzecz zarówno osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jak i osób fizycznych na potrzeby prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej, a tym samym możliwość jej dostarczania do sklepów, stołówek i restauracji, bez konieczności dokonywania zmian legislacyjnych obowiązujących aktów prawnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa żywności, po spełnieniu odpowiednich wymagań, prowadzenie sprzedaży żywności wyprodukowanej przez podmioty działające na rynku spożywczym, w tym rolników, bezpośrednio konsumentom końcowym, jak i do zakładów prowadzących handel detaliczny bezpośrednio zaopatrujących konsumentów końcowych, takich jak np. sklepy, stołówki czy restauracje, jest możliwe w ramach następujących form działalności:

- 1) sprzedaż bezpośrednia (surowce pochodzenia zwierzęcego oraz mięso drobiu, zajęczaków i zwierząt łownych) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Inspekcję Weterynaryjną, a wymagania z zakresu

bezpieczeństwa żywności określa dla takiej działalności rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. poz. 1703). W ramach ww. działalności sprzedaż ww. produktów prowadzi się konsumentowi końcowemu lub do zakładów prowadzących handel detaliczny bezpośrednio zaopatrujących konsumenta końcowego. Do sprzedaży bezpośredniej dopuszcza się przy tym wyłącznie produkty wyprodukowane z własnych surowców przez podmiot prowadzący taką działalność, a taka sprzedaż może być prowadzona na ograniczonym obszarze,

- 2) dostawy bezpośrednie (surowce pochodzenia roślinnego) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określa dla takiej działalności rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych (Dz. U. poz. 774). Dostawy bezpośrednie są realizowane bezpośrednio przez producentów produkcji pierwotnej, którzy dostarczają małe ilości środków spożywczych do konsumentów finalnych lub do zakładów detalicznych zaopatrujących konsumentów finalnych i mogą być realizowane na ograniczonym obszarze,
- 3) działalność marginalna, lokalna i ograniczona (obrobione lub przetworzone produkty pochodzenia zwierzęcego) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Inspekcję Weterynaryjną. Wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), natomiast warunki prowadzenia takiej działalności określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (Dz. U. poz. 451). W ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej można prowadzić sprzedaż konsumentowi końcowemu oraz dostawy do innych zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego, na ograniczonym obszarze.

Ponadto rolnik może sprzedawać żywność do sklepów, stołówek czy restauracji, prowadząc:

- 1) produkcję podstawową (surowce pochodzenia zwierzęcego i roślinnego) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności odpowiednio przez Inspekcję Weterynaryjną (surowce pochodzenia zwierzęcego) albo Państwową Inspekcję Sanitarną (surowce pochodzenia roślinnego), a wymagania higieniczno - sanitarne określają dla

takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim rozporządzenie nr 852/2004 (załącznik I),

- 2) zakład zatwierdzony (każdego rodzaju żywność) – działalność taka podlega rejestracji i zatwierdzeniu i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności odpowiednio przez Inspekcję Weterynaryjną (produkty pochodzenia zwierzęcego) albo Państwową Inspekcję Sanitarną (żywność pochodzenia roślinnego), a wymagania higieniczno-sanitarne określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym w szczególności rozporządzenie nr 852/2004 i rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14).

Natomiast produkcję i sprzedaż żywności na rzecz konsumenta finalnego można prowadzić w ramach:

- 1) handlu detalicznego (każdego rodzaju żywność) – aktualnie działalność taka podlega rejestracji i zatwierdzeniu i powinna być nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, a w szczególności rozporządzenie nr 852/2004,
- 2) rolniczego handlu detalicznego¹⁾ (każdego rodzaju żywność) – rolniczy handel detaliczny stanowi jedną z form handlu detalicznego, dla której w przepisach krajowych przyjęto szczególne uregulowania z punktu widzenia przepisów higienicznych i podatkowych. Działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności odpowiednio przez Inspekcję Weterynaryjną (produkty pochodzenia zwierzęcego i żywność zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, tzw. żywność złożona) albo Państwową Inspekcję Sanitarną (żywność pochodzenia niezwierzęcego), co umożliwiono przepisami ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników (Dz. U. poz. 1961). Wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym w szczególności rozporządzenie nr 852/2004, podobnie jak dla handlu detalicznego. W ramach rolniczego handlu detalicznego dopuszcza się

---

¹⁾ Definicja rolniczego handlu detalicznego została wskazana w art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Zgodnie z ww. definicją rolniczy handel detaliczny to handel detaliczny w rozumieniu art. 3 ust. 7 rozporządzenia nr 178/2002, polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu, o którym mowa w art. 3 ust. 18 rozporządzenia nr 178/2002, żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym.

zbywanie żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym.

Wybór jednej z ww. form zależy od indywidualnej decyzji rolnika, który zamierza prowadzić działalność w zakresie produkcji i wprowadzania na rynek danego rodzaju żywności, podejmowanej zgodnie z możliwościami, potrzebami i oczekiwaniami tego podmiotu.

Umożliwienie, na podstawie przepisów prawa krajowego, zbywania wytworzonej w ramach rolniczego handlu detalicznego żywności na rzecz podmiotów innych niż konsumenci finalni, stanowiłoby natomiast działanie rozbieżne z ideą „handlu detalicznego” w rozumieniu przepisów unijnych. Zgodnie z przepisami unijnymi działalność określana jako handel detaliczny obejmuje bowiem, co do zasady, obsługę lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla ostatecznego konsumenta żywności, który nie może tak nabytej żywności wykorzystywać w ramach działalności przedsiębiorstwa spożywczego (np. do sklepu, restauracji, stołówki czy innej placówki o podobnej charakterystyce). Przy czym, jak wskazano powyżej, aktualnie obowiązujące przepisy prawa żywnościowego zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym, umożliwiają rolnikom zbywanie wytworzonej żywności na rzecz podmiotów niebędących konsumentami finalnymi w ramach innych niż handel detaliczny, czy też rolniczy handel detaliczny, form działalności.

Reasumując, rolnik, który na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej aktualnie prowadzi rolniczy handel detaliczny, a zamierza rozszerzyć swoją działalność o zbywanie wytworzonej żywności na rzecz osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej i osób fizycznych na potrzeby prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej, powinien rozważyć, w zależności od charakteru prowadzonej działalności:

- 1) rejestrację zakładu u właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii jako zakładu prowadzącego produkcję podstawową (surowce pochodzenia zwierzęcego), sprzedaż bezpośrednią (surowce pochodzenia zwierzęcego oraz mięso drobiu i zajęczaków) lub działalność marginalną, lokalną i ograniczoną (obrobione lub przetworzone produkty pochodzenia zwierzęcego),
- 2) rejestrację i zatwierdzenie zakładu u właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii (każdego rodzaju żywność pochodzenia zwierzęcego),
- 3) rejestrację zakładu u właściwego terytorialnie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego jako podmiotu działającego na rynku spożywczym prowadzącego produkcję pierwotną lub działalności w zakresie dostaw bezpośrednich (surowce pochodzenia roślinnego),

4) rejestrację i zatwierdzenie zakładu u właściwego terytorialnie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego (każdego rodzaju żywność pochodzenia niezwierzęcego).

Uwzględniając powyższe, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie planuje się podejmowania działań zgodnych z wnioskiem Walnego Zgromadzenia Podlaskiej Izby Rolniczej, o którym mowa w ww. piśmie.

Z poważaniem

PODSEKRETARZ STANU
Ewa Lech